

[Lasse Budtz]

gamle, trivielle, traditionelle negative og i virkeligheden farlige holdninger.

Vi oplever oven i købet i disse uger højreorienterede kræfter i udlandet, men sandelig også i Danmark – i udlandet i øvrigt repræsenteret ved fremtrædende konservative politikere som premierminister Thatcher – advare imod aftaler, der for alvor begrænser atomvåben. Den engelske premierminister, men sandelig også mange andre – og blandt dem adskillige danskere, som mener, at de er opinionsskabere på højrefløj – ønsker rent faktisk ingen egentlig beskæring af atomvåbene og slet ikke af de europæiske mellemdistanceraketter, for de er vitterlig nervøse for, at Østblokken har en sådan konventionel overlegenhed, at Vesten kommer i fare uden atomvåben.

Nu og da har man ærlig talt en følelse af, at vi sikkerhedspolitisk skal begynde ved Adam og Eva hver gang. Det er simpelt hen for dårligt. Atomvåbene har jo ikke skabt sikkerhed, men usikkerhed.

Det er moderne blandt højrekræfterne at hævde, at atomvåben har skabt stabilitet. Jamen prøv at se jer omkring, kunne man fristes til at sige. Hvis højrekræfterne mener, at vi lever under stabile og sikre forhold, foretrækker man åbenbart i realiteten helt klart terrorbalancens konstante trusler som fundamentet for fred. Det gør vi andre ikke.

Under disse omstændigheder er det rimeligt på ny at drøfte spørgsmålet om, hvad der kan gøres, og også, hvad et lille land som Danmark kan gøre for en international aftale imod førstegangsbrug. Faktisk har vi jo drøftet spørgsmålet her i salen to gange før, hvis vi holder os til dagsordenerne, nemlig den 3. maj 1984 og den 5. december 1985.

Af disse debatter og deres dagsordener fremgår det lysende klart, at der er et flertal i salen til fordel for en undersøgelse af, hvad der kan gøres for at få startet en forhandling om stop for førstegangsbrug. Og faktisk mener jeg, at vi alle burde kunne blive enige om, at der må gøres noget mere end det, der allerede er gjort.

Jeg vil gerne minde om, at regeringspartierne den 5. december 1985 fremsatte et dagsordensforslag, hvori regeringen af sine egne opfordres til at undersøge mulighederne for udformningen af et forslag om Øst-Vest-forhandlinger med henblik på en international aftale, herunder mellem NATO og Warsza-

wapagten, om ikkeførstegangsbrug af atomvåben.

Forslaget skulle således fremlægges på 41. generalforsamling.

Når vi ikke kunne blive enige med regeringen dengang, skyldtes det, at regeringen ikke ville acceptere, at den eventuelt skulle handle alene, hvis den ikke kunne finde ligesindede partnere.

Der er sket forskelligt i mellemtiden, det må vi erkende, og jeg vil helst ikke afvise muligheden af, at vi kan blive enige med regeringspartierne nu – og helst i dag. Regeringens opfattelse af begrebet »ligesindede nationer« er dog nok mere indskrænket end vor.

For regeringen er det vel stort set kun NATO-lande, EF-lande, Sverige og til nød også Finland, der er ligesindede, og i denne kreds synes regeringen at have svært ved at finde ligesindede i denne forbindelse, siger den, og det forekommer gådefuldt.

Men vi ved fra regeringen selv, at den ikke har kunnet få den socialdemokratiske norske regering med, og det må vi også selv konstatere som en kendsgerning. Man vil vide, at også vi opfatter det som noget meget væsentligt, at der opnås fodslag med vore partifæller i Norge.

Vi kender også formuleringerne i den tale, som den danske FN-ambassadør holdt til 1. komité i FN i New York om nedrustningsproblemerne, og hvori han opfordrer især supermagterne til at nå frem til begrænsningsaftaler, der kan åbne vejen for forhandlinger om nej til førstegangsbrug. Men det er selvsagt ikke det samme som et egentligt resolutionsforslag, som vi helt klart havde foretrukket; det er et udspil i den rigtige retning, det må jeg indrømme. Jeg må også indrømme, at et resolutionsforslag, der rent faktisk kun havde båret Danmarks navn, nok ville have haft meget små muligheder. Man kunne utvivlsomt godt have fået andre med. Men her kommer vi selvfølgelig tilbage til spørgsmålet om, hvem der er ligesindede, og her bedømmer vi kriterierne forskelligt.

Efter Socialdemokratiets mening kan vi ikke nu blot lade stå til og konstatere, som regeringen tilsyneladende er inde på, at vi ikke kan komme videre. Vi mener faktisk, at det ville være uansvarligt blot at overlade det hele til supermagterne og at lade vor sikkerhed binde til anvendelse af atomvåben, og det er jo faktisk det, som NATO-strategien